

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OSOBA I IMOVINE

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA:

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» broj: 41/01. – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o zaštiti osoba i imovine (83/96.,90/96. i 96/01.) stupio je na snagu 16. listopada 1996. godine, a primjenjuje se od 01. prosinca 1996. godine. Od početka njegove primjene do danas pristiglo je toliko prijedloga za njegovim izmjenama i dopunama da je bilo potrebno izraditi potpuno novi zakon. Donošenju novog Zakona pristupa se nakon temeljitih rasprava o potrebama države i struke za pravnom regulacijom ovog područja te usuglašavanjem s propisima Europske unije.

Nacrtom ovoga Zakona prvenstveno su izmijenjene one odredbe koje su tijekom pet godina primjene važećega Zakona bile najviše osporavane te one odredbe za čiju je izmjenu prvenstveno bila zainteresirana država jer su onemogućavale primjenu sankcija prema pravnim, odnosno fizičkim osobama koje su kršile odredbe važećega Zakona.

Osim toga, sukladno Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom, potrebno je određene odredbe Zakona uskladiti s temeljnim načelima prava Europske unije.

Tako su prvenstveno izmijenjene odredbe koje su ocijenjene diskriminatornim u odnosu na strane pravne i fizičke osobe koje žele osnovati trgovačko društvo u Republici Hrvatskoj. Naime, kako je načelo zabrane diskriminacije s obzirom na državljanstvo fizičke osobe ili sjedište pravne osobe jedno od temeljnih načela prava Europske unije, ukazala se potreba za izmjenom onih odredaba koje su izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine i ovlasti za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine podnositelju zahtjeva uvjetovale hrvatskim državljanstvom i prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Novim Zakonom omogućuje se obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine svim trgovačkim društvima, dok su prema važećem Zakonu tu djelatnost mogla obavljati samo društva osoba (komanditna i javna trgovačka društva).

Osim toga, odredba koja propisuje uvjete potrebne za stjecanje ovlasti za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine izmijenjena je u smislu da su osobe koje su određeno vrijeme radile na poslovima ovlaštene službene osobe Ministarstva unutarnjih poslova, poslovima Vojne policije oružanih snaga Republike Hrvatske, poslovima pravosudne policije i poslovima sigurnosnih službi, oslobođene od obveze polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova tjelesne zaštite.

Razlog ovakvoj izmjeni temelji se na činjenici da su ovlaštene službene ili vojne osobe dovoljno osposobljene za obavljanje poslova tjelesne zaštite, odnosno da nema potrebe da se i njima nameće obveza pohađanja posebne izobrazbe i polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine. Osim toga, ova bi odredba trebala omogućiti efikasnije zbrinjavanje u zaštitarskoj djelatnosti policajaca i vojnih osoba koje su ostale neraspoređene u okviru preustroja i racionalizacije u navedenim ministarstvima.

Jedna od odredaba koja je najviše osporavana bila je ona koja je trgovačkim društvima i obrtnicima zabranjivala pružanje zaštitarskih usluga tijelima državne vlasti i predstavničkim, odnosno izvršnim tijelima općina, gradova i županija.

Prigovori zaštitarskih trgovačkih društava išli su u smjeru da bi održavanje na snazi takve odredbe omogućavalo određeni tržišni monopol trgovačkom društvu koje je rješenjem Vlade Republike Hrvatske određeno za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine i koje je, na temelju tog rješenja, jedino moglo obavljati poslove zaštite osoba i imovine za državna tijela, odnosno tijela jedinica lokalne i područne samouprave.

Stoga je ova odredba izmijenjena na način da se omogućuje svim trgovačkim društvima koja imaju odobrenje za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine da tu djelatnost obavljaju i za tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne samouprave.

Odredba Zakona o zaštiti osoba i imovine koja je načelno zabranjivala zapošljavanje čuvara na određeno vrijeme, odnosno takvo zapošljavanje predviđala za točno specificirane slučajeve i uvjetovala ga prethodnim odobrenjem nadležnog tijela, također je izmijenjena. Ova je izmjena bila nužna radi usklađivanja s ciljevima Vlade Republike Hrvatske - povećanjem fleksibilnosti na tržištu rada odnosno uklanjanjem zakonskih zapreka za zapošljavanje na određeno vrijeme kako bi se promovirali fleksibilni ugovori o radu.

Također je izmijenjena odredba koja je onemogućavala svim osobama koje obavljaju poslove zaštite osoba i imovine obavljanje tih poslova temeljem ugovora o djelu. Prema prijedlogu ovoga Zakona poslove zaštite osoba i imovine na temelju ugovora o djelu ne bi smjeli obavljati čuvari – specijalisti i čuvari, dok bi čuvari – tehničari poslove tehničke zaštite mogli obavljati na temelju ugovora o djelu.

Jedan od najvažnijih zahvata u postojeći Zakon, zasigurno je dopuna određenih kaznenih odredbi. Naime, dosadašnje odredbe Zakona predviđale su prekršajnu odgovornost pravne osobe koja je poslove zaštite osoba i imovine obavljala bez propisanih odobrenja ili suglasnosti, odnosno koja je na poslovima zaštite osoba i imovine zapošljavala osobe bez ovlasti, no pritom nije bila predviđena odgovornost odgovorne osobe.

Ovakvo rješenje nije bilo usklađeno s osnovnim načelima prekršajnog prava prema kojima pravna osoba ne može odgovarati samostalno a da pritom ne odgovara i odgovorna osoba. Budući da je odgovornost pravne i odgovorne osobe korelativna, zbog nepostojanja odredbe koja predviđa odgovornost odgovorne osobe, bilo je onemogućeno prekršajno kažnjavanje pravnih osoba.

Također su dodane kaznene odredbe kojima se sankcioniraju i ona protupravna ponašanja koja su nadležne inspeksijske službe Ministarstva unutarnjih poslova najčešće utvrđivala prilikom obavljanja nadzora.

Postojećim Zakonom bila je po prvi puta regulirana zaštita osoba i imovine, kojom prilikom je pažnja većim djelom bila usmjerena na uvjete obavljanja djelatnosti i poslova zaštite osoba i imovine.

Ovim prijedlogom Zakona, pored toga što se oblici društava koja mogu obavljati djelatnost zaštite osoba i imovine liberaliziraju na sve oblike trgovačkih društava, detaljnije se razrađuju prava i obveze osoba koje obavljaju poslove zaštite osoba i imovine i na taj se način veća pažnja posvećuje profesionalizaciji obavljanja tih poslova.

Prijedlogom Zakona se uvažavaju novoformljene škole koje osposobljavaju osobe za smjer čuvar, koje u vrijeme donošenja postojećeg Zakona nisu egzistirale.

Sukladno tome osobe koje će se zapošljavati u zaštitarskoj djelatnosti, a koje su završile srednju školu smjera čuvar, policijsku školu ili školu za pravosudnog policajca, ubuduće neće morati prolaziti izobrazbu za čuvara.

Predlagatelj smatra da je, u cilju razvitka djelatnosti zaštite osoba i imovine, potrebno smanjiti iznose upravnih pristojbi, koje za odobrenje za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine iznose 9 000,00 kuna, a za ovlast za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine 2 500,00 kuna.

Predlagatelj se nije mogao odlučiti za naziv Zakona pa je ostao pri sadašnjem nazivu. Međutim, pri izradi Zakona razmatrani su nazivi **privatna sigurnost, osobna zaštita i privatna zaštita.**

Prijelaznim i završnim odredbama prijedloga Zakona ostavljaju se na snazi odredbe važećega Zakona koje se odnose na detektivsku djelatnost do donošenja novoga Zakona kojim će se na cjelovit način regulirati ta djelatnost.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona u državnom proračunu nije potrebno osigurati dodatna novčana sredstva.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

U prilogu se dostavlja tekst prijedloga Zakona s obrazloženjem.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OSOBA I IMOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se način obavljanja djelatnosti zaštite osoba i imovine koju ne osigurava država, propisuju uvjeti za njezino obavljanje, uvjeti i način rada osoba koje obavljaju poslove zaštite osoba i imovine, te nadzor nad radom tih subjekata.

Pravne osobe i obrtnici koji imaju odobrenje za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine ne smiju primjenjivati operativne metode i sredstva koje temeljem posebnih propisa primjenjuju Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i druga tijela državne uprave.

Članak 2.

Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

1. Tjelesna zaštita razumijeva zaštitu osoba i imovine koja se obavlja osobnom nazočnošću osobe koja obavlja poslove zaštite i njegovom zaštitnom aktivnošću, bez dominantne uporabe tehničkih sredstava i naprava.
2. Tehnička zaštita razumijeva stvaranje tehničkih uvjeta za sprječavanje protupravnih radnji usmjerenih prema šticenoj osobi ili imovini
3. Odobrenje Ministarstva za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine je akt kojim se tvrtkama za zaštitu osoba i imovine, koje ispunjavaju propisane uvjete, dozvoljava obavljanje te djelatnosti.
4. Ovlašt policijske uprave za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine je akt kojim se osobama koje ispunjavaju propisane uvjete dozvoljava obavljanje tih poslova.
5. Unutarnja čuvarska služba je unutarnja ustrojstvena jedinica koju pojedina pravna osoba ustrojjava radi zaštite svojih objekata, prostora i osoba koje borave u tim objektima i prostorima te koja ima odobrenje za rad izdano od strane Ministarstva.

II. NAČIN OBAVLJANJA DJELATNOSTI ZAŠTITE OSOBA I IMOVINE

Članak 3.

Djelatnost zaštite osoba i imovine razumijeva poslove zaštite osoba i imovine koji se obavljaju tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom, uz primjenu pravila postupanja propisanih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 4.

Djelatnost zaštite osoba i imovine mogu obavljati trgovačka društva koja su registrirana za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine kod nadležnog trgovačkog suda.

Djelatnost zaštite osoba i imovine mogu obavljati i podružnice trgovačkih društava osnovanih za zaštitu osoba i imovine u zemljama članicama Europske unije, koje su osnovane sukladno Zakonu o trgovačkim društvima.

Trgovačko društvo osnovano za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine u zemlji članici Europske unije koje u Republici Hrvatskoj nema osnovano društvo kćer ili podružnicu može na teritoriju Republike Hrvatske obavljati poslove zaštite osoba i imovine, samo po prethodno pribavljenom odobrenju Ministarstva, koje se mora odnositi na stvarno određen i vremenski ograničen pojedinačni posao.

Zahtjev za izdavanje prethodnog odobrenja iz stavka 3. ovoga članka podnosi se Ministarstvu, a uz zahtjev se prilažu:

1. ugovor o pružanju zaštite sklopljen između trgovačkog društva koje će pružati usluge zaštite i primatelja tih usluga,
2. vrijeme i mjesto na kojem će se obavljati zaštita osoba i/ili imovine,
3. ovlasti za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine osoba koje će obavljati poslove zaštite, izdane od strane nadležnog tijela zemlje u kojem je sjedište stranog trgovačkog društva.

Poslove tehničke zaštite mogu obavljati i obrtnici.

Članak 5.

Djelatnost zaštite osoba i imovine obuhvaća poslove koji za cilj imaju zaštitu osoba i imovine, a osobito:

1. osiguranje mirnih prosvjeda i javnih okupljanja,
2. osiguranje stambenih i poslovnih prostora,

3. neposredna tjelesna zaštita osoba (tjelohranitelj),
4. zaštita prirodnih dobara i okoliša,
5. osiguranje i pratnja novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti.

Poslove iz stavka 1. točke 5. ovoga članka trgovačka društva i unutarnje čuvarske službe mogu obavljati na temelju posebnog odobrenja koje izdaje nadležna policijska uprava, sukladno uvjetima koje propisuje ministar unutarnjih poslova.

Članak 6.

Trgovačka društva i obrtnici provode zaštitu osoba i imovine temeljem pisanog ugovora sklopljenog s fizičkim i pravnim osobama kojima pružaju zaštitu.

Članak 7.

Osobe koje obavljaju poslove zaštite osoba i imovine poduzimaju ovim Zakonom dopuštene mjere i radnje radi sprečavanja i otkrivanja štetnih pojava i protupravnih radnji koje ugrožavaju tjelesnu nepovredivost i narušavaju dostojanstvo osobe te umanjuju vrijednost imovine koja je predmet zaštite.

Opseg poduzetih mjera i radnji mora odgovarati stupnju ugroze osoba ili imovine koje se štite.

Članak 8.

Poslovi tjelesne zaštite mogu se obavljati samo unutar štice objekta, oko štice osobe i do granice prostora za čije su čuvanje čuvari zaduženi.

Članak 9.

Trgovačko društvo i obrtnik dužni su naknaditi svaku štetu koju njihovi zaposlenici počine u vezi sa obavljanjem poslova zaštite osoba i imovine ugovornoj stranci ili trećim osobama, ako je do štete došlo uslijed postupanja zaposlenika koje je u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i ostalih propisa kojima je uređena djelatnost zaštite osoba i imovine.

Trgovačko društvo i obrtnik imaju pravo na povrat sredstava za naknadu štete iz stavka 1. ovog članka od osobe koja je pri obavljanju poslova zaštite osoba i imovine namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokovala štetu.

Članak 10.

U obavljanju poslova zaštite osoba i imovine smiju se rabiti sredstva i naprave koje imaju propisanu kvalitetu proizvoda prema hrvatskim normama, odnosno prihvaćenim pravilima tehničke struke, kada ne postoje hrvatske norme.

Trgovačka društva i obrtnici koji obavljaju poslove tehničke zaštite odgovorni su za ispravnost ugrađene tehničke opreme, njeno redovno održavanje i popravak u vrijeme jamstvenog roka.

Članak 11.

Poslovi tjelesne zaštite ne smiju se obavljati na temelju ugovora o djelu.

Članak 12.

Trgovačka društva smiju nabavljati propisane vrste kratkog vatrenog oružja za najviše jednu polovinu uposlenih čuvara-specijalista, a sukladno aktu o sistematizaciji radnih mjesta.

Trgovačka društva smiju koristiti samo oružje koje je u njihovom vlasništvu.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI ZAŠTITE OSOBA I IMOVINE

1. ODOBRENJE ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI ZAŠTITE OSOBA I IMOVINE

Članak 13.

Trgovačko društvo iz članka 4. stavka 1. i 2. ovoga Zakona može započeti s radom na temelju odobrenja Ministarstva ako ima :

1. akt o upisu trgovačkog društva u sudski registar,
2. imenovanu odgovornu osobu u trgovačkom društvu koja ispunjava uvjete propisane člankom 18. stavkom 1. ovoga Zakona,
3. akt o razvrstavanju radnih mjesta s popisom odgovornih osoba i zaposlenika te popisom poslova i ovlastima zaposlenika za svako radno mjesto,
4. opći akt o zaštitnom znaku tvrtke za zaštitu osoba i imovine,

5. opći akt o radnoj odori,
6. poslovni prostor uređen sukladno propisima o posebnim prostornim i tehničkim uvjetima za smještaj oružja te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda ili zloporaba.

Trgovačko društvo koje se u sudski registar upisalo samo za obavljanje poslova tehničke zaštite ne podnosi dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. točke 5. ovoga članka i ispunjavanju prostornih i tehničkih uvjeta za smještaj oružja.

Članak 14.

Obrtnik može započeti obavljati poslove tehničke zaštite na temelju odobrenja Ministarstva ako ima najmanje srednju stručnu spremu tehničkog smjera i ispunjava uvjete propisane člankom 18. stavkom 1. točkama 1., 2., 4., 5., 6., 7. i 8., te ako ima akt o upisu obrta u obrtni registar i akt o razvrstavanju radnih mjesta s popisom zaposlenika te popisom poslova i ovlastima zaposlenika za svako radno mjesto.

Članak 15.

Ministarstvo će rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine do otklanjanja nedostataka ako trgovačko društvo ili obrtnik više ne ispunjava neki od uvjeta za stjecanje odobrenja za rad propisanih člankom 13. i 14. ovoga Zakona.

Članak 16.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 13. i 14. ovoga Zakona i rješenja iz članka 15. ovoga Zakona kojim se zabranjuje obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor tužbom Upravnom sudu Republike Hrvatske.

Članak 17.

Odgovorna osoba u trgovačkom društvu i obrtnik dužni su izvijestiti Ministarstvo o promjeni uvjeta temeljem kojih su trgovačko društvo odnosno obrtnik ishodili odobrenje za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine u roku od osam dana od trenutka promjene jednog od uvjeta.

U roku iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba odnosno obrtnik dužni su izvijestiti Ministarstvo i o prestanku rada trgovačkog društva ili obrta.

Članak 18.

Za odgovornu osobu trgovačkog društva iz članka 4. stavka 1. i 2. ovoga Zakona može se imenovati osoba koja:

1. ima prebivalište, odnosno odobren boravak u Republici Hrvatskoj,
2. je navršila 18 godina života,
3. ima najmanje višu stručnu spremu, koja za odgovornu osobu u trgovačkom društvu koje obavlja poslove tehničke zaštite mora biti tehničkog smjera.
4. ima opću zdravstvenu sposobnost,
5. nije pravomoćno osuđena ili se protiv nje ne vodi kazneni postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, odnosno za istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište, kao i osoba kod koje je nastupila rehabilitacija za ta kaznena djela.
6. nije u posljednje tri godine prije imenovanja pravomoćno kažnjena za prekršajno djelo protiv javnog reda i mira s elementima nasilja, odnosno istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište,
7. ispunjava sigurnosne uvjete, koje sigurnosnom provjerom utvrđuje policijska uprava,
8. poznaje hrvatski jezik i latinično pismo.

Sigurnosna provjera iz stavka 1. točke 7. ovoga članka provodi se uz pisani pristanak odgovorne osobe iz ovoga članka.

Odgovorna osoba dužna je potpisati obrazac temeljem kojega izražava svoj pristanak na sigurnosnu provjeru.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona ne može podnijeti trgovačko društvo čija odgovorna osoba ne pristane na sigurnosnu provjeru.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 14. ne može podnijeti obrtnik koji ne pristane na sigurnosnu provjeru.

Poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma dokazuje se ispravom nadležne obrazovne ustanove.

Članak 19.

Policijski službenik, djelatna vojna osoba Ministarstva obrane, državni odvjetnik, istražni sudac, pravosudni policajac ili pripadnik sigurnosnih službi, kojemu je radni odnos prestao radi povrede radne discipline ne može prije isteka roka od 3 godine nakon prestanka radnog odnosa obavljati poslove

odgovorne osobe ili osobe koja obavlja poslove zaštite osoba i imovine u trgovačkom društvu iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno poslove obrtnika ili zaposlenika kod obrtnika iz članka 4. stavka 4. ovoga Zakona.

Osobi iz stavka 1. ovoga članka može se nakon isteka propisanog roka izdati ovlast za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine pod uvjetima iz članka 21 stavka 1. ovoga Zakona.

2. OVLAST ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OSOBA I IMOVINE

Članak 20.

Poslove zaštite osoba i imovine mogu obavljati osobe koje su dobile ovlast policijske uprave za obavljanje tih poslova.

Ovlast iz stavka 1. ovoga članka izdaje se za obavljanje poslova tjelesne zaštite i za obavljanje poslova tehničke zaštite.

Poslovi zaštite osoba i imovine, ovisno o razini složenosti te pravima i obvezama osoba koje ih obavljaju razvrstavaju se na poslove:

1. čuvara- specijalista
2. čuvara
3. čuvara-tehničara

Članak 21.

Ovlast za obavljanje poslova čuvara - specijalista može se izdati osobi koja:

1. ima prebivalište, odnosno odobren boravak u Republici Hrvatskoj,
2. je navršila 18 godina života,
3. ima najmanje srednju stručnu spremu,
4. ima posebnu zdravstvenu sposobnost, što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove,
5. nije pravomoćno osuđena ili se protiv nje ne vodi kazneni postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, odnosno za istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište, kao i osobi kod koje je nastupila rehabilitacija za ta kaznena djela,
6. nije u posljednje tri godine prije podnošenja zahtjeva pravomoćno kažnjena za prekršajno djelo protiv javnog reda i mira s elementima nasilja, odnosno istovjetno djelo u zemlji čiji je državljanin ili u kojoj ima prebivalište,
7. ispunjava sigurnosne uvjete, koje sigurnosnom provjerom utvrđuje policijska uprava,

8. ispunjava uvjete za držanje i nošenje oružja utvrđene propisima o oružju,
9. ima položen stručni ispit sukladno propisima o izobrazbi i polaganju ispita za čuvare,
10. poznaje hrvatski jezik i latinično pismo.

Sigurnosna provjera iz stavka 1. točke 7. ovoga članka provodi se uz pisani pristanak osobe koja je podnijela zahtjev za dobivanje ovlasti iz stavka 1. ovoga članka.

Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je potpisati obrazac temeljem kojega izražava svoj pristanak na sigurnosnu provjeru.

Zahtjev za dobivanje ovlasti iz stavka 1. ovoga članka ne može podnijeti osoba koja ne pristane na sigurnosnu provjeru.

Poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma dokazuje se ispravom nadležne obrazovne ustanove.

Članak 22.

Osoba koja ima 3 godine radnog iskustva na poslovima policijskog službenika Ministarstva odnosno na vojno-poliicijskim poslovima Ministarstva obrane, istražnim poslovima, poslovima državnog odvjetništva, pravosudnog policajca ili pripadnika sigurnosnih službi ne mora polagati stručni ispit iz članka 21. stavka 1. točke 9. ovoga Zakona.

Osoba koja je završila srednju školu smjera čuvar/zaštitar, policajac ili pravosudni policajac ne mora prolaziti izobrazbu za čuvare - specijaliste i čuvare.

Članak 23.

Ovlast za obavljanje poslova čuvara može se izdati osobi koja uz uvjete iz članka 21. stavka 1. točke 1., 2., 3., 5., 6., 7., 9. i 10. ima opću zdravstvenu sposobnost, što potvrđuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove

Članak 24.

Ovlast za obavljanje poslova tehničke zaštite može se izdati osobi koja uz uvjete iz članka 21. stavka 1. točke 1., 2., 5., 6., 7., 9. i 10. ovoga Zakona ima najmanje srednju stručnu spremu tehničkog smjera i ima opću zdravstvenu sposobnost, što potvrđuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove.

Članak 25.

Zahtjev za izdavanje ovlasti iz članka 21., 23. i 24. ovoga Zakona s dokazima o ispunjavanju uvjeta podnosi se policijskoj upravi nadležnoj prema mjestu prebivališta odnosno boravišta podnositelja zahtjeva.

Protiv rješenja policijske uprave koje je donijeto povodom zahtjeva za izdavanjem ovlasti za obavljanje poslova zaštite osoba i imovine može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 26.

Policijska uprava će čuvarima koji više ne ispunjavaju neki od propisanih uvjeta potrebnih za stjecanje ovlasti rješenjem zabraniti obavljanje poslova zaštite osoba i imovine.

Protiv rješenja policijske uprave iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

IV. PRAVA I OBVEZE ČUVARA

1. Tjelesna zaštita

Članak 27.

Osobe kojima je izdana ovlast za obavljanje poslova tjelesne zaštite, ovisno o složenosti poslova zaštite osoba i imovine koje obavljaju, mogu:

1. provjeriti identitet osoba,
2. davati upozorenja i zapovjedi,
3. privremeno ograničiti slobodu kretanja,
4. obaviti pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava,
5. osigurati mjesta događaja,
6. uporabiti čuvarskog psa,
7. uporabiti tjelesnu snagu,
8. uporabiti vatreno oružje.

Čuvari-specijalisti smiju, ovisno o potrebi, koristiti sva prava iz stavka 1. ovoga članka.

Čuvari ne mogu koristiti čuvarskog psa i vatreno oružje.

Članak 28.

Čuvari – specijalisti i čuvari svoja prava mogu koristiti samo unutar objekata i prostora koje štite.

Iznimno, čuvar-specijalist, kada obavlja posao neposredne tjelesne zaštite osoba (tjelohranitelj), može koristiti prava izvan objekata i prostora iz stavka 1. ovoga članka kada odbija izravni protupravni napad usmjeren prema osobi koju štiti.

Članak 29.

Čuvar - specijalist i čuvar svoja prava i obveze poduzima prema vlastitom nahođenju i po zapovjedi nadređenog rukovoditelja.

Iznimno, čuvari poduzimaju svoja prava i obveze i po zapovjedi policijskog službenika.

Čuvari ne smiju izvršiti zapovijed policijskog službenika i nadređenog rukovoditelja ako bi time počinili kazneno djelo ili prekršaj.

Članak 30.

U korištenju prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona osoba koja obavlja poslove zaštite osoba i imovine dužna je postupati čovječno i poštivati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe te druga temeljna prava i slobode čovjeka.

Korištenje prava mora biti razmjerno potrebi zbog koje se poduzima.

Korištenje prava ne smije izazvati veće štetne posljedice od onih koje bi nastupile da čuvar prava nije koristio.

Članak 31.

Ako radi u građanskoj odjeći osoba koja obavlja poslove zaštite osoba i imovine je prije korištenja prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona dužna pokazati iskaznicu.

Iznimno, osoba iz stavka 1. ovog članka ne mora pokazivati iskaznicu ako okolnosti ukazuju da bi takav postupak spriječio i umanjio svrhu korištenja prava.

1.1. *Provjera identiteta osobe*

Članak 32.

Prilikom obavljanja poslova tjelesne zaštite čuvar - specijalist i čuvar može provjeriti identitet osobe, a osobito:

1. prilikom ulaska i izlaska iz štíćenog objekta ili prostora,
2. koja se zatekne u prijevoznom sredstvu koje ulazi ili izlazi iz štíćenog objekta ili prostora,
3. koja se zatekne na prostoru na kojem je privremeno ograničena sloboda kretanja,
4. koja se zatekne u izvršenju kaznenog djela ili prekršaja,
5. po zapovjedi policijskog službenika

Provjera identiteta osobe provodi se uvidom u njenu osobnu iskaznicu ili uvidom u drugu javnu ispravu s fotografijom.

1.2. *Davanje upozorenja i zapovjedi*

Članak 33.

Čuvar - specijalist i čuvar će upozoriti osobu koja svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem dužne radnje može dovesti u opasnost svoju sigurnost ili sigurnost druge osobe ili sigurnost imovine, narušiti javni red i mir ili ako se opravdano očekuje da bi ta osoba mogla počinuti ili izazvati drugu osobu da počini kazneno djelo ili prekršaj.

Zapovijed se izdaje radi:

1. otklanjanja opasnosti za život i osobnu sigurnost štíćenih osoba,
2. otklanjanja opasnosti za štíćenu imovinu,
3. sprječavanja izvršenja kaznenih djela i prekršaja, hvatanja njihovih počinitelja i osiguranje tragova tih djela koji mogu poslužiti kao dokaz,
4. održavanja reda i mira i uspostavljanja narušenog reda i mira,
5. zapriječavanja pristupa ili zadržavanja na prostoru ili objektu koji se štiti,
6. sprječavanja i otklanjanja posljedica u slučaju opće opasnosti prouzrokovane elementarnim nepogodama, epidemijom ili drugih oblika ugrožavanja opće sigurnosti

Upozorenja i zapovjedi sa daju usmeno ili pisano, pokretima i postavljanjem tijela (pokazivanjem ruku i sl.)

1.3. Privremeno ograničavanje slobode kretanja

Članak 34.

Osobi se u skladu sa ovim Zakonom može privremeno ograničiti kretanje:

1. radi sprečavanja izvršenja kaznenih djela ili prekršaja,
2. radi hvatanja počinitelja kaznenih djela ili prekršaja,
3. radi osiguranja svjedoka i dokaza koji mogu poslužiti u kaznenom i prekršajnom postupku.

Čuvar - specijalist i čuvar o ograničenju kretanja osoba mora odmah izvijestiti policiju, nakon čega će postupiti po zapovjedi policije.

O razlozima za privremeno ograničavanje slobode kretanja trgovačko društvo za zaštitu osoba i imovine dužno je pisano izvijestiti policijsku upravu.

1.4. Pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava

Članak 35.

Pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava poduzima se prilikom ulaska i izlaska iz štićenog prostora.

Čuvar - specijalist i čuvar je ovlašten obavljati pregled osoba, predmeta koje osoba sa sobom nosi i prometnog sredstva kada je to nužno radi pronalaska predmeta koji mogu biti predmet kaznenog djela ili prekršaja, namijenjeni kao sredstvo za izvršenje kaznenog djela ili prekršaja ili predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku ili predmeta koji se mogu koristiti za uništenje i oštećenje objekta koji se štiti i predmeta podobnih za napad ili samoozljeđivanje.

Pregledom osobe smatra se uvid u sadržaj odjeće i obuće.

Pregledom prometnog sredstva u smislu stavka 1. ovoga članka, smatra se pregled svih otvorenih i zatvorenih prostora prometnog sredstva i predmeta koji se prevoze i dokumenata na osnovu kojih se predmeti provoze.

Pregled predmeta koje osoba nosi sa sobom obuhvaća pregled predmeta koje su kod osobe ili u njezinoj izravnoj blizini ili predmeta osobe po čijem se nalogu u njezinoj pratnji oni prevoze.

Pregled osoba mora obaviti osoba istog spola, osim slučajeva kada je neophodno žurno pregledati osobe radi oduzimanja oružja ili predmeta podobnih za napad.

Prilikom pregleda čuvari - specijalisti i čuvari su ovlašteni koristiti tehnička sredstva.

Članak 36.

Prilikom izlaska iz štíćenog prostora, ako osoba na zahtjev čuvara - specijaliste ili čuvara ne želi otvoriti zatvoreni predmet ili pretinac u prometnom sredstvu, te ako postoji osnovana sumnja da pregledavana osoba kod sebe, u prometnom sredstvu ili predmetu kojega nosi sa sobom posjeduje predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom postupku ili postupku pred prekršajnim sudom, čuvar - specijalist ili čuvar ovlašten je zadržati osobu.

O zadržavanju i razlozima za zadržavanje bez odgode će na pogodan način izvijestiti policiju, nakon čega će postupiti po zapovjedi policije.

1.5. Osiguranje mjesta događaja

Članak 37.

Kada se unutar štíćene zone dogodi kazneno djelo i prekršaj ili drugi događaj povodom kojega je potrebno izravnim opažanjem utvrditi ili razjasniti činjenice, čuvar - specijalist ili čuvar u obvezi je osigurati mjesto događaja do dolaska policije.

Čuvar - specijalist ili čuvar ima pravo zadržati osobu za koju procjeni da može dati obavijesti važne za razjašnjavanje događaja, a o zadržavanju i razlozima zadržavanja bez odgode će na pogodan način izvijestiti policiju, nakon čega će postupiti po zapovjedi policije.

1.6. Uporaba čuvarskih pasa

Članak 38.

U obavljanju poslova tjelesne zaštite mogu se koristiti posebno izvježbani psi.

Psi prolaze obuku i polažu ispit po posebnom propisu.

Psi se smiju koristiti samo za osiguranje objekata unutar ograđenog prostora i ne smiju se koristiti za obavljanje drugih poslova tjelesne zaštite.

Psi se smiju upotrijebiti kao sredstvo prisile u slučajevima:

1. kada su ispunjeni uvjeti za upotrebu tjelesne snage,
2. kada su ispunjeni uvjeti za upotrebu vatrenog oružja.

U slučaju iz stavka 4. točke 1. ovoga članka pas mora imati zaštitnu košaru, a u slučajevima iz točke 2. istoga stavka pas se smije koristiti i bez zaštitne košare.

1.7. Uporaba tjelesne snage

Članak 39.

Pod tjelesnom snagom u smislu ovoga Zakona smatra se uporaba različitih zahvata borilačkih vještina ili njima sličnih postupaka na tijelu druge osobe, kojima je cilj odbijanje napada ili svladavanje otpora, uz nanošenje što manjih štetnih posljedica.

Čuvar može u obavljanju poslova tjelesne zaštite upotrijebiti tjelesnu snagu, ako drugačije ne može:

- odbiti protupravni i neposredni napad kojim se ugrožava njegov život ili život osobe koju čuva,
- odbiti protupravni i neposredni napad usmjeren na uništenje i umanjivanje vrijednosti imovine koju čuva, a da pri tom štetne posljedice ne budu veće od prijetećih.

Tjelesnu snagu čuvar može upotrijebiti radi savladavanja otpora, sprječavanja bijega i ako zakonito izdana upozorenja i zapovjedi ne jamče uspjeh.

1.8. Uporaba vatrenog oružja

Članak 40.

Čuvar-specijalist ima pravo uporabiti vatreno oružje kada obavljajući poslove zaštite osoba i imovine na drugi način ne može zaštititi svoj život, život osobe i imovinu koju štiti.

Prije uporabe vatrenog oružja čuvar-specijalist će najmanje dva puta uputiti usmeno upozorenje "stoj, pucat ću !"

Upozorenje iz stavka 2. ovoga članka neće se upućivati ukoliko bi se time dovelo u pitanje život osobe koja se štiti ili život čuvara.

Pod uvjetima iz stavka 1. i 2. ovoga članka propisane vrste kratkog vatrenog oružja čuvar - specijalist može uporabiti samo pri obavljanju slijedećih poslova zaštite osoba i imovine:

1. zaštite novčarskih ustanova (riznica, banaka, štedionica, mjenjačnica i dr.),
2. neposredne tjelesne zaštite osoba (tjelohranitelj),
3. zaštite objekata u kojima se koriste i skladište radioaktivne tvari, nuklearno gorivo i otpaci te za ljude i okoliš druge štetne tvari,
4. zaštite i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti,
5. zaštite objekata od posebnog značaja za obranu zemlje,

Iznimno, čuvar-specijalist može uporabiti lovačko vatreno oružje u zračnim lukama u svrhu zaštite od ptica radi sigurnosti zračnog prometa.

Čuvari - specijalisti mogu u obavljanju poslova iz stavka 4. ovoga članka uporabiti samo oružje trgovačkog društva za zaštitu osoba i imovine čiji su zaposlenici.

2. Provjera zakonitosti primjene prava čuvara

Članak 41.

Čuvari – specijalisti i čuvari koji koriste prava navedena u članku 27. stavku 1. točkama 3., 5., 6., 7. i 8., dužni su odmah, a najkasnije u roku osam sati od korištenja prava, pisano izvijestiti odgovornu osobu u trgovačkom društvu.

Trgovačko društvo iz stavka 1. ovoga članka, dužno je najkasnije u roku od 24 sata dostaviti pisano izvješće nadležnoj policijskoj upravi o korištenju prava i posljedicama s mišljenjem o zakonitosti korištenja prava, te svim prikupljenim dokazima.

Izvješće trgovačkog društva mora sadržavati:

1. mjesto, vrijeme i cjelovit opis tijeka događaja,
2. identifikacijske podatke sudionika u događaju,
3. opis činjeničnog stanja, posljedice i sve pravno relevantne činjenice koje mogu poslužiti za ocjenu poduzimanja aktivnosti.
4. podatke o očevidcima.

Članak 42.

Na temelju izvješća iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona, i drugih prikupljenih saznanja, policijska uprava ocjenjuje zakonitost korištenja prava i o tome izvješćuje trgovačko društvo.

Pri zakonitom korištenju prava čuvara isključena je protupravnost.

3. Tehnička zaštita

Članak 43.

Tehnička zaštita osoba i imovine provodi se tehničkim sredstvima i napravama, uz primjenu raznih oblika tehničkog štíćenja, a osobito:

- protuprovalne i protuprepadne tehnike,
- zaštite od nedopuštenog pristupa u štíćene prostore,
- zaštite od unošenja eksplozivnih, ionizacijskih i inih opasnih tvari,
- zaštite od iznošenja, odnosno otuđenja štíćenih predmeta.

Tehnička zaštita iz stavka 1. ovoga članka provodi se na području štíćenog prostora ili u samom štíćenom objektu.

Članak 44.

Tehnička sredstva i naprave mogu biti povezane u sustave tehničke zaštite.

Sustavi tehničke zaštite moraju biti izvedeni, održavani i servisirani sukladno propisima o uvjetima i načinu provedbe tehničke zaštite.

Članak 45.

Poslove tehničke zaštite mogu obavljati osobe koje imaju ovlast za obavljanje poslova čuvara - tehničara.

Čuvar-tehničar koji ima završenu srednju stručnu spremu može obavljati poslove postavljanja zaštitno alarmnih sustava te održavanja tehničkih naprava i sredstava.

Čuvar-tehničar koji ima završenu višu stručnu spremu i dvije godine radnog iskustva na poslovima tehničkog štíćenja može, uz poslove iz stavka 2. ovoga članka, obavljati i poslove izrade prosudbe ugroženosti štíćene građevine ili prostora te projektiranja tehničkih zaštitnih sustava.

Čuvar-tehničar koji ima završenu visoku stručnu spremu i dvije godine radnog iskustva na poslovima tehničkog štíćenja može, uz poslove iz stavka 3. ovoga članka, obavljati i poslove nadzora nad projektiranjem i izvođenjem radova tehničkih zaštitnih sustava, revizije projektne dokumentacije tehničkih zaštitnih sustava, tehničkog primitka te pružanja intelektualnih usluga.

4. Dojavni centar

Članak 46.

Trgovačko društvo koje ima odobrenje za obavljanje poslova tjelesne zaštite može ustrojiti dojavni centar u koji se prosljeđuju signali sa sustava tehničke zaštite.

Dojavni centar može imati i unutarnja čuvarska služba.

Članak 47.

Dojavni centar trgovačkog društva dužan je odmah izvijestiti policiju o svim saznanjima koja ukazuju na kazneno djelo, na počinitelja kaznenog djela ili predmete koji su poslužili ili su nastali počinjenjem kaznenog djela koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno prekršaja protiv javnog reda i mira sa elementima nasilja.

V. ODORE I ISKAZNICE ČUVARA

Članak 48.

Poslovi tjelesne zaštite u pravilu se obavljaju u odori.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, čuvar – specijalist u obavljanju poslova neposredne tjelesne zaštite osoba (tjelohranitelj) ne mora nositi odoru.

Iznimno, uz prethodno odobrenje nadležne policijske uprave, i ostale poslove zaštite osoba i imovine čuvar - specijalist i čuvar mogu obavljati u građanskoj odjeći.

Ako policijska uprava u roku od 48 sati od podnošenja zahtjeva ne uskrati odobrenje iz stavka 3. ovoga članka, smatrat će se da je odobrenje dano.

Odora ne smije biti po boji, kroju i oznakama jednaka ili slična odori Hrvatske vojske, odorama pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova ili odori državnih službenika drugih tijela državne vlasti.

Članak 49.

Čuvari smiju nositi odoru samo pri obavljanju poslova zaštite osoba i imovine koji su naloženi radnim nalogom.

Odora ili dijelovi odore i zaštitni znak trgovačkog društva ne smiju se nositi ili koristiti od strane neovlaštenih osoba.

Članak 50.

U obavljanju poslova zaštite osoba i imovine čuvar - specijalist i čuvar moraju nositi čuvarsku iskaznicu, istaknutu na vidnom mjestu, te posjedovati radni nalog.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, čuvar - specijalist, koji obavlja poslove zaštite osoba i imovine u građanskoj odjeći, ne mora nositi iskaznicu istaknutu na vidnom mjestu, ali ju je dužan imati uz sebe.

Čuvar-tehničar poslove postavljanja i održavanja sredstava i naprava za tehničku zaštitu osoba i imovine obavlja na temelju radnog naloga, a uz sebe mora imati iskaznicu.

Članak 51.

Čuvarsku iskaznicu izdaje policijska uprava prema mjestu prebivališta odnosno trajnog boravišta podnositelja zahtjeva.

Policijska uprava će oduzeti iskaznicu osobi koja obavlja poslove zaštite osoba i imovine ako prestane postojati neki od propisanih uvjeta za obavljanje tih poslova ili kojoj prestane radni odnos.

Trgovačko društvo ili obrtnik dužni su izvijestiti nadležnu policijsku upravu u slučaju nastupanja okolnosti iz stavka 2. ovoga članka u roku od tri dana.

Osoba iz stavka 2. ovoga članka dužna je nadležnoj policijskoj upravi iskaznicu vratiti u roku od osam dana, od dana prestanka postojanja nekog od uvjeta iz stavka 2. ovoga članka.

VI. UNUTARNJA ČUVARSKA SLUŽBA

Članak 52.

Radi ustrojavanja zaštite radnika i imovine unutar svoga poslovnog prostora, pravne osobe mogu osnovati unutarnju čuvarsku službu.

Pravna osoba može osnovati unutarnju čuvarsku službu:

1. ako ima poslovne prostorije namijenjene za unutarnju čuvarsku službu uređene sukladno propisima o posebnim prostornim i tehničkim uvjetima za smještaj oružja te za zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda ili zloporaba.
2. ako zaposlenici unutarnje čuvarske službe ispunjavaju ovim Zakonom utvrđene uvjete za čuvara,
3. ako odgovorna osoba unutarnje čuvarske službe ispunjava uvjete iz čl. 18. st. 1. ovoga Zakona.

Iznimno, odgovorna osoba iz stavka 2. točke 3. ovoga članka, u unutarnjoj čuvarskoj službi u kojoj nije uposleno više od 30 čuvara, može imati srednju stručnu spremu.

Članak 53.

Unutarnja čuvarska služba može započeti s radom na temelju odobrenja policijske uprave.

Zahtjev za izdavanje odobrenja, uz dokaze o ispunjenju uvjeta iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona mora sadržavati i:

1. opći akt o osnivanju unutarnje čuvarske službe,
2. dokaze o ispunjenju uvjeta iz članka 52. stavak 2. ovoga Zakona,

Unutarnja čuvarska služba koja ne koristi vatreno oružje ne podnosi dokaze o ispunjenju prostornih i tehničkih uvjeta za smještaj oružja.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje odobrenja o osnivanju i ustrojavanju unutarnje čuvarske službe može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 54.

Zaposlenici unutarnje čuvarske službe imaju ovim Zakonom propisana prava i obveze čuvara.

Odredbe ovoga Zakona o načinu obavljanja poslova zaštite osoba i imovine na odgovarajući način se primjenjuju i na unutarnju čuvarsku službu.

VII. NADZOR

Članak 55.

Upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provodi Ministarstvo.

Članak 56.

Inspekcijski nadzor provode službenici za nadzor zaštitarskih djelatnosti Ministarstva (u daljnjem tekstu: inspektori).

Inspektori iz stavka 1. ovoga članka dokazuju svoje službeno svojstvo, identitet i ovlasti službenom iskaznicom i službenom značkom.

Članak 57.

U obavljanju nadzora inspektori su ovlašteni da u skladu sa ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona :

- provjeravaju i utvrđuju identitet osoba koje zateknu u nadziranom prostoru objektu ili prijevoznom sredstvu koje obavljaju poslove zaštite osoba i imovine, odgovornih osoba u tvrtci za zaštitu osoba i imovine te istovjetnost predmeta koji su vezani za djelatnost zaštite osoba i imovine,
- pozivaju osobe koje obavljaju djelatnost zaštite osoba i imovine ili druge poslove koji su u vezi sa tom djelatnošću radi davanja obavijesti o činjenicama i okolnostima značajnim za utvrđivanje načina rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba i postizanje svrhe nadzora,
- privremeno ograniče slobodu kretanja radi pronalaženja i hvatanja osobe za koju postoje osnove sumnje da je u obavljanju ili vezano za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine počinila prekršaj,
- privremeno oduzimaju predmete kada okolnosti ukazuju da je određeni predmet vezan za izvršenje prekršaja ili može poslužiti kao dokaz u postupcima koji se provode nakon inspekcijskog nadzora,
- pregledaju i osiguraju prostorije, prostore, objekte, dokumentaciju i prometna sredstva koji su u vezi sa djelatnošću zaštite osoba i imovine kada postoje osnove sumnje da je počinjen prekršaj te je potrebno utvrditi ili razjasniti činjenice, do dolaska službene osobe nadležnog tijela
- obavljaju i druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.

Nadzirane pravne i fizičke osobe dužne su inspektorima omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora te mu dati na uvid traženu dokumentaciju i pružiti potrebne podatke i obavijesti

VIII. UPISNICI

Članak 58.

Ministarstvo vodi upisnike o izdanim odobrenjima iz članka 13. i 14. ovoga Zakona.

Policijska uprava vodi upisnike o izdanim ovlastima iz članka 21., 23. i 24. ovoga Zakona i zaštitarskim iskaznicama iz članka 50. ovoga Zakona, izdanim odobrenjima iz članka 52. stavka 1. ovoga Zakona, te o izdanim svjedodžbama o položenom stručnom ispitu za čuvara.

Članak 59.

Trgovačka društva i obrtnici vode upisnike o:

1. ugovorima sklopljenim sa strankama,
2. vatrenom oružju,
3. objektima, prostorima i osobama koje štite tjelesnom zaštitom, tehničkom zaštitom i koji se štite vatrenim oružjem,
4. vježbovnom gađanju čuvara - specijaliste,
5. redovitim liječničkim pregledima čuvara.

Unutarnje čuvarske službe vode upisnike iz stavka 1. točaka 2.,3.,4. i 5. ovoga članka.

IX. OVLAST ZA DONOŠENJE PROPISA

Članak 60.

Ministar unutarnjih poslova donijet će propise o:

- uvjetima i načinu provedbe tjelesne i tehničke zaštite (članak 3. i 44.),
- prostornim i tehničkim uvjetima koje mora ispunjavati poslovni prostor iz članka 13. stavka 1. točke 6. i članka 52. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona,
- uvjetima i načinu izdavanja posebnog odobrenja za obavljanje poslova osiguranja i pratinje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti (članak 5. stavak 2. ovoga Zakona),

- izobrazbi, uvjetima polaganja, programu i načinu polaganja ispita za čuvara - specijalista, čuvara i čuvara - tehničara, sastavu ispitnog povjerenstva te načinu provjere njihovih znanja i vještina (članak 21. stavak 1. točka 9., članak 23. i članak 24.),
- načinu postupanja čuvara i korištenju prava iz ovoga Zakona (članak 27. do 45.),
- obrascu službene iskaznice, obliku i izgledu službene značke inspektora, te načinu izdavanja, zamjene i vođenja evidencije o izdanim službenim iskaznicama i značkama (članak 56. stavak 2.),
- izobrazbi, uvjetima polaganja, programu i načinu polaganja ispita za čuvarskog psa te načinu provjere izvježbanosti čuvarskog psa (članak 38. stavak 2.),
- sadržaju izgledu i načinu vođenja upisnika utvrđenih u članku 58. i 59. ovoga Zakona,
- vrsti oružja i streljiva te primopredaji, održavanju i evidenciji u vezi oružja i streljiva (članak 12.),
- sadržaju i izgledu čuvarske iskaznice (članak 51. stavak 1.).

Članak 61.

Ministar unutarnjih poslova, uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo, donijet će propise o tehničkim sredstvima i napravama koje se koriste u provedbi tehničke zaštite, načinu njihove primjene te načinu ispitivanja i potvrđivanja.

Hrvatske norme za tehnička sredstva i naprave iz stavka 1. ovoga članka donijet će Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo.

Članak 62.

Ministar zdravstva, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, donijet će propise o mjerilima i načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti osoba iz članka 20. stavka 3. ovoga Zakona.

Zdravstvene ustanove ovlaštene za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti osoba iz stavka 1. ovoga članka rješenjem određuje ministar zdravstva, o čemu obvezno izvješćuje Ministarstvo.

Članak 63.

Ministar unutarnjih poslova rješenjem će odrediti:

- pravnu osobu za tiskanje te cijenu predloška zaštitarske iskaznice,

- ustrojstvenu jedinicu Ministarstva i/ili uz suglasnost Hrvatskog kinološkog saveza, športsku udrugu ili fizičku osobu za izobrazbu čuvarskih pasa,
- predsjednika, članove i tajnika ispitnih povjerenstava za polaganje stručnog ispita za čuvare te visinu naknade za provođenje stručnih ispita,

Naknade iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka uplaćuju se na račun Ministarstva.

Članak 64.

Ovlašćuje se ministar unutarnjih poslova da u provedbenim propisima koje donosi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona propisuje prekršaje i određuje kazne za te prekršaje.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 65.

Novčanom kaznom od 40.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako primjenjuje operativne metode i sredstva koje temeljem posebnih propisa primjenjuju Ministarstvo i druga tijela državne uprave (članak 1. st. 2.)
2. ako obavlja poslove osiguranja i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti, bez posebnog odobrenja ili ako te poslove obavlja na nepropisan način (čl. 5. st. 2.).
3. ako posjeduje vatreno oružje u količini većoj od one koja je propisana ovim Zakonom ili koristi oružje koje nije propisano, odnosno koje nije u vlasništvu tvrtke (članak 12.),
4. ako organizira ili obavlja djelatnost zaštite osoba i imovine a nije registrirana za obavljanje te djelatnosti niti je dobila odobrenje Ministarstva (čl. 4. stavak 1., 2. i 5. i članak 13.)
5. ako zapošljava odnosno dozvoljava obavljanje čuvarskih poslova osobama koje nemaju propisanu ovlast (članak 20.),
6. ako je unutarnja čuvarska služba započela s radom bez propisanog odobrenja (članak 53. stavak 1.),

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za prekršaj iz stavka 1. točke 1., 4. i 5. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna obrtnik.

Za prekršaj iz stavka 1. i 3. ovoga članka počinjen u povratu prekršajni sud će uz novčanu kaznu trgovačkom društvu ili obrtniku izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti zaštite osoba i imovine u trajanju do jedne godine.

Članak 66.

Novčanom kaznom od 20.000,00 do 60.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. Trgovačko društvo i obrtnik koji obavljaju poslove zaštite osoba i imovine bez ugovora sklopljenog u pisanom obliku (članak 6.),
2. Trgovačko društvo i obrtnik te osnivač unutarnje čuvarske službe koji ne uporabljaju sredstva i naprave koje imaju propisanu kakvoću proizvoda prema hrvatskim normama, odnosno prihvaćenim pravilima tehničke struke ili ne osiguraju ispravnost ugrađene tehničke opreme ili njeno redovito održavanje i popravak za vrijeme jamstvenog roka (članak 10.),
3. Trgovačko društvo i obrtnik ili osnivač unutarnje čuvarske službe koji su naredili ili omogućili da čuvari provode svoja prava i obveze suprotno ovom Zakonu (članak 27. i 45.)
4. Trgovačko društvo ili osnivač unutarnje čuvarske službe koji u obavljanju poslova tjelesne zaštite koriste čuvarske pse izvan ograđenog prostora koji se štiti, ili koriste neizvježbane pse ili pse koji su izvježbani za druge vrste poslova (članak 38.),
5. Trgovačko društvo i obrtnik te osnivač unutarnje čuvarske službe ako zaposlenicima ne osiguraju radnu odoru, odnosno ako je radna odora izgledom i krojem suprotna odredbama ovoga Zakona (članak 48.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 kuna i odgovorna osoba u trgovačkom društvu i osnivaču unutarnje čuvarske službe.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinjen u povratu prekršajni sud će uz novčanu kaznu trgovačkom društvu i obrtniku izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti zaštite osoba i imovine u trajanju do osam mjeseci.

Članak 67.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. Trgovačko društvo ili osnivač unutarnje čuvarske službe koja s čuvarom – specijalistom i čuvarom sklopi ugovor o djelu (članak 11.),

2. Osoba koja obavlja poslove zaštite osoba i imovine bez izdane ovlasti (članak 20.),

3. Trgovačko društvo ili osnivač unutarnje čuvarske službe koja je omogućila ili naredila šticeenje objekta ili prostora vatrenim oružjem suprotno odredbama članka 40. stavak 4. ovoga Zakona,

4. Trgovačko društvo ili osnivač unutarnje čuvarske službe koja u roku od 24 sati ne dostavi pisano izvješće nadležnoj policijskoj upravi o korištenju prava od strane čuvara sukladno odredbi članka 41. stavak 2. ovoga Zakona.

5. Trgovačko društvo čiji dojavni centar ne izvijesti policiju sukladno članku 47.

6. Trgovačko društvo ili osnivač unutarnje čuvarske službe koja omogući ili naredi čuvarima da obavljaju poslove zaštite osoba i imovine u građanskoj odjeći suprotno odredbama članka 48. ovoga Zakona,

7. Trgovačko društvo ili osnivač unutarnje čuvarske službe čiji zaposlenici nose radnu odoru izvan radnog vremena (članak 49. stavak 1.),

8. Osoba koja neovlašteno nosi odoru ili dijelove odore ili zaštitni znak trgovačkog društva, obrtnika ili unutarnje zaštitarske službe (članak 49. stavak 2.),

9. Trgovačko društvo i obrtnik ili osnivač unutarnje čuvarske službe ako onemogućavaju inspektora u provođenju nadzora ili mu ne pruže potrebne podatke i obavijesti (članak 57. stavak 2.),

10. Trgovačko društvo i obrtnik ili osnivač unutarnje čuvarske službe koji ne vode propisane upisnike (članak 59.),

Za prekršaj iz stavka 1. točke 1., 3., 4., 5., 6., 7., 9. i 10. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u trgovačkom društvu i osnivaču unutarnje čuvarske službe.

Članak 68.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 8.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. osoba i čuvar koji obavljaju poslove zaštite osoba i imovine suprotno odredbama članaka 27. i 45.,

2. čuvari koji zakonita prava koriste izvan objekata i prostora koje štite (članak 28.),

3. čuvari koji postupe suprotno odredbama članka 29,

4. čuvari koji postupe suprotno odredbama članka 30. stavka 1.,

5. čuvari koji postupe suprotno odredbama članka 31. stavak 1.,

6. čuvari koji primjenjuju svoja prava suprotno odredbama članaka 32., 33., 34. i 35. ovoga Zakona,

7. osoba koja na zahtjev čuvara ne želi otvoriti zatvoreni predmet ili pretinac u prometnom sredstvu (članak 36.),

8. čuvari koji iz neopravdanih razloga postupe suprotno odredbama članka 37,

9. čuvar - specijalist i čuvar koji koriste čuvarske pse suprotno odredbama članka 38. stavak 3. i 4.),

10. čuvar - specijalist i čuvar koji u obavljanju čuvarskih poslova uporabi tjelesnu snagu, odnosno vatreno oružje suprotno odredbama članaka 39. i 40. stavci 1. i 2.,

11. čuvari koji u obavljanju čuvarskih poslova nose vatreno oružje iako za to nisu ovlašteni, odnosno nose vatreno oružje pri obavljanju čuvarskih poslova u čijem se obavljanju ne smije koristiti vatreno oružje (članak 40. stavak 4. i 5.),

12. čuvari koji prigodom obavljanja čuvarskih poslova koriste oružje koje nije vlasništvo tvrtke čiji su zaposlenici (čl. 40. st. 6)

13. čuvar - specijalist i čuvar koji pri obavljanju poslova zaštite osoba i imovine ne istakne na vidno mjesto čuvarsku iskaznicu (članak 50. stavak 1.),

14. čuvari koji poslove zaštite osobe i imovine obavljaju u građanskoj odjeći suprotno odredbama članka 50. stavak 2.,

15. čuvar koji prilikom obavljanja čuvarskih poslova u svom posjedu nema iskaznicu i radni nalog (članak 50. stavak 3.)

16. čuvari koji onemogućavaju ovlaštenog službenika u provođenju nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 57. stavak 2.).

Za prekršaj iz stavka 1. točki 1., 2., 3., 4., 6., 8., 9., 10., 11., 12. i 16. ovoga članka počinjen u povratu prekršajni sud će uz novčanu kaznu izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja poslova zaštite osoba i imovine u trajanju do šest mjeseci.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

Pravne i fizičke osobe koje su stekle odobrenja za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine odnosno ovlasti za obavljanje čuvarskih poslova prema odredbama Zakona o zaštiti osoba i imovine ("Narodne novine" broj: 83/96., 90/96 i 96/01.) nastavljaju obavljati te poslove u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Trgovačko društvo osnovano za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine u zemlji članici Europske unije i njihove podružnice iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona, moći će obavljati djelatnost u Republici Hrvatskoj od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica.

Članak 70.

Osobe koje su obavljale poslove tjelesne zaštite prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti osoba i imovine ("Narodne novine" broj: 83/96., 90/96. i 96/01.) i bile prema odredbi članka 93. stavka 2. istoga Zakona dužne steći odgovarajuću stručnu spremu, a istu nisu stekle, stupanjem na snagu ovoga Zakona mogu nastaviti obavljati poslove tjelesne zaštite, ali samo na radnom mjestu čuvara.

Osobe koje obavljaju poslove odgovorne osobe u trgovačkim društvima za zaštitu osoba i imovine koja su ishodila odobrenje Ministarstva do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a koje nemaju višu stručnu spremu propisanu odredbom članka 18. stavka 1. točka 3. ovog Zakona, mogu nastaviti obavljati te poslove.

Članak 71.

Provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti osoba i imovine ("Narodne novine" broj: 83/96., 90/96. i 96/01.) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa koje će ministar unutarnjih poslova i ministar zdravstva donijeti na temelju ovoga Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 72.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti osoba i imovine ("Narodne novine" broj: 83/96., 90/96. i 96/01.), osim odredaba članka 39. do 59. i drugih odredaba koje se odnose na privatne detektive.

Članak 73.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. određuje sadržaj djelatnosti zaštite osoba i imovine kao privatne zaštite koju ovlaštena trgovačka društva i obrtnici pružaju fizičkim i pravnim osobama po njihovom zahtjevu. Dakle, radi se o zaštiti koja izlazi iz okvira zaštite koju je prema Ustavu Republike Hrvatske u svrhu zaštite života i imovine građanima dužna osigurati država.

Pri tome je trgovačkim društvima i obrtnicima koji pružaju usluge privatne zaštite zabranjeno primjenjivanje operativnih metoda i sredstava koje po posebnim propisima primjenjuju Ministarstvo unutarnjih poslova i druga tijela državne uprave.

Članak 2. određuje pojedine pojmove, koji se često koriste u Zakonu i čuvarskoj praksi, radi njihovog jasnijeg određenja.

II. NAČIN OBAVLJANJA DJELATNOSTI ZAŠTITE OSOBA I IMOVINE

Članak 3. određuje koje poslove podrazumijeva djelatnost zaštite osoba i imovine i kojim metodama i pravilima se obavlja ta djelatnost

Članak 4. stavak 1. određuje da djelatnost zaštite osoba i imovine, što znači i poslove tjelesne i poslove tehničke zaštite, mogu obavljati trgovačka društva koja su registrirana kod nadležnog trgovačkog suda dok prema stavku 4. istoga članka poslove tehničke zaštite mogu obavljati i obrtnici registrirani kod nadležnog županijskog ureda.

Navedena odredba uvodi liberalizaciju, te određuje da djelatnost zaštite osoba i imovine mogu obavljati sva trgovačka društva, što znači društva osoba i društva kapitala, dok po važećem Zakonu, djelatnost zaštite osoba i imovine mogu obavljati samo komanditna društva i javna trgovačka društva.

Stavak 2. istog članka određuje da podružnice trgovačkih društava osnovanih u zemlji članici Europske unije mogu obavljati djelatnosti zaštite osoba u Republici Hrvatskoj ako su osnovane u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima. Djelatnost na području Republike Hrvatske moći će obavljati nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju **između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica.**

Stavkom 3. istog članka omogućuje se, uz posebno odobrenje Ministarstva, da strana zaštitarska tvrtka u Republici Hrvatskoj obavi stvarno i vremenski ograničen posao, kao što je npr. pratnja tereta kroz Republiku

Hrvatsku, a stavkom 4. je pobrojano što se prilaže uz zahtjev za izdavanje prethodnog odobrenja.

Članak 5. stavak 1. pobliže određuje poslove koji za cilj imaju zaštitu osoba i imovine. Namjera ovog osobitog određivanja čuvarskih poslova je uvođenje reda i zakonitosti u toj djelatnosti.

Nadalje potrebno je otkloniti dvojbu jesu li poslovi osiguranja javnih okupljanja poslovi zaštite osoba i imovine, budući se zbog različitog tumačenja u praksi događalo da je dolazilo do zlouporabe dijelova odore, grba trgovačkog društva, a sve pod paskom redarskih poslova.

Stavak 2. istoga članka određuje da se osiguranje i pratnja novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti može obavljati samo po posebnom odobrenju, sukladno posebnim propisima. Odredba je potrebna zbog toga što se poslovi osiguranja i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti moraju obavljati uz određena tehnička pomagala koja trgovačka društva koja obavljaju te poslove moraju posjedovati.

Članak 6., određuje da se čuvarski poslovi mogu obavljati samo temeljem pisanog ugovora.

Članak 7.,8.,9.,10.,11.,12 određuje temeljna načela poslovanja čuvarskih trgovačkih društava i obrtnika.

Značajne novine su te što člankom 9. više nije propisana obveza po kojoj bi se trgovačka društva i obrtnici morali osigurati od odgovornosti za štetu nastalu uslijed protuzakonitog postupanja njenih zaposlenika, ili prema članku 10. trgovačka društva i obrtnici odgovaraju za ispravnost opreme koju ugrađuju samo u vrijeme jamstvenog roka, dok prema sada važećem Zakonu odgovaraju za ispravnost ugrađene opreme neograničeno.

Članak 11. više ne uvjetuje trgovačkim društvima i obrtnicima da upošljavaju čuvare na neodređeno vrijeme, ali se zabranjuje obavljanje poslova tjelesne zaštite temeljem ugovora o djelu, dok se poslovi tehničke zaštite mogu obavljati temeljem ugovora odjelu.

Nadalje, člankom 12. dozvoljava se trgovačkim društvima i obrtnicima da nabavljaju kratko vatreno oružje za jednu polovinu uposlenih čuvara - specijalista, a ne kao po sadašnjem Zakonu jednu desetinu. Naime, dosadašnje određenje je u praksi izazivalo probleme prilikom povećanja obima poslova tjelesne zaštite koji se obavljaju s oružjem.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI ZAŠTITE OSOBA I IMOVINE

Člankom 13. propisani su uvjeti koje mora ispuniti trgovačko društvo za dobivanje odobrenja za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine. Kao jedan od uvjeta za dobivanje odobrenja je i da ima odgovornu osobu koja mora ispunjavati uvjete propisane odredbom članka 18.

Osnovna zamisao svodi se na to da odgovorna osoba bude nositelj odgovornosti u trgovačkom društvu iz prostog razloga što će u budućim oblicima trgovačkih društava, posebice u dioničkim društvima, biti otežano pratiti stvarnu strukturu vlasništva, te se stoga obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine veže uz odgovornu osobu. Po prestanku postojanja nekog od uvjeta propisanih za odgovornu osobu trgovačko društvo više ne može obavljati djelatnost zaštite osoba i imovine, dok ne imenuje drugu odgovornu osobu.

Istom odredbom je propisano da Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu rješenjem odlučuje o odobrenju za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine.

Prema odredbi članka 15. Ministarstvo također rješenjem izriče zabranu obavljanja te djelatnosti, ako trgovačko društvo ili obrtnik više ne ispunjava neki od propisanih uvjeta, dok po sada važećem Zakonu tu zabranu izriče nadležna policijska uprava. Praksa je pokazala da zbog svakodnevnih međusobnih kontakata, manjkavosti sadašnjih propisa i drugih okolnosti, nadležne službe na nivou policijskih uprava nisu do kraja provodile ovu najstrožu mjeru, nego se uz uzastopna odlaganja i upozorenja nastojalo određena trgovačka društva navesti da rade u skladu sa Zakonom. Stoga se očekuje da će ova promjena znatno otkloniti takve probleme.

Članak 14. propisuje uvjete koja mora ispuniti obrtnik za obavljanje poslova tehničke zaštite.

Članak 16. propisuje pravo nezadovoljnoj stranci da pokrene upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine i u slučaju zabrane obavljanja te djelatnosti.

Člankom 17. definira se obveza odgovorne osobe trgovačkog društva i obrtnika o izvještavanju Ministarstva o promjeni uvjeta temeljem kojih su ishodili odobrenje za obavljanje osobne zaštite.

Članak 18. određuje uvjete koje mora ispunjavati odgovorna osoba trgovačkog društva iz članka 4.

Značajna novina je ta što jedan od uvjeta više nije hrvatsko državljanstvo odgovorne osobe trgovačkog društva, što je u skladu s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom, kojeg je Republika Hrvatska zakonom potvrdila.

Jedan od uvjeta je i pristanak odgovorne osobe na sigurnosnu provjeru koju provodi nadležna policijska uprava. Ispunjenje ovog uvjeta je potrebno iz razloga što se radi o značajnoj sigurnosnoj djelatnosti te je potrebno utvrditi podatke o osobama koje će biti odgovorne za obavljanje te djelatnosti.

Člankom 19. određuje se krug osoba koji zbog prestanka radnog odnosa radi povrede radne discipline ne mogu prije isteka roka od tri godine obavljati čuvarske poslove.

Problem visokih kriterija koje je u odnosu na čuvare postavio sadašnji Zakon, pokušao se riješiti odredbom članka 20. odnosno podjelom poslova zaštite osoba i imovine na kategorije, ovisno o pravima i obvezama osoba koje obavljaju te poslove. Prema istoj odredbi poslove sa oružjem mogli bi obavljati samo čuvari - specijalisti sa posebnom zdravstvenom sposobnošću, dok bi oni sa općom zdravstvenom sposobnošću mogli obavljati samo čuvarske poslove bez oružja. Naime, sadašnja regulativa većem broju čuvara ne omogućuje završetak radnog vijeka na čuvarskim poslovima, budući da nakon određenih godina života teško mogu ispuniti zdravstvene uvjete potrebne za posebnu zdravstvenu sposobnost.

Članci 21., 23., i 24. utvrđuju uvjete za dobivanje ovlasti za obavljanje poslova čuvara, ovisno o složenosti poslova i ovlastima koje smiju primjenjivati.

I u ovim odredbama je novina ta što jedan od uvjeta više nije hrvatsko državljanstvo osoba koje će obavljati poslove zaštite osoba i imovine, što je u skladu s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom, kojeg je Republika Hrvatska zakonom potvrdila.

Također je jedan od uvjeta pristanak osobe koja želi obavljati poslove zaštite osoba i imovine na sigurnosnu provjeru koju provodi nadležna policijska uprava, radi nastojanja da ove značajne poslove obavljaju pouzdane osobe.

Odredba članka 22. stavka 1. oslobađa policijskog službenika, vojnog policajca, pravosudnog policajca, osobu koja je radila na istražnim poslovima, poslovima državnog odvjetništva ili pripadnika sigurnosnih službi, koji su na tim poslovima radili najmanje 3 godine, obveze izobrazbe i polaganja stručnog ispita za čuvara.

Odredba stavka 2. istoga članka oslobađa osobe koje su stekle srednju stručnu spremu smjera čuvar/zaštitar, policajac ili pravosudni policajac obveze izobrazbe za čuvare, dok stručni ispit moraju polagati ukoliko nemaju radnog iskustva na tim poslovima.

Odredba članka 25. određuje nadležnost policijske uprave za odlučivanje povodom zahtjeva za izdavanje ovlasti čuvara, dok članak 26. određuje uvjete pod kojima će se čuvaru zabraniti obavljanje poslova zaštite osoba i imovine.

IV. PRAVA I OBVEZE ČUVARA

Člancima 27. do 40. uređena su prava i obveze čuvara koji obavljaju poslove tjelesne zaštite.

Odredbom članka 27. prava i obveze su pobrojane, članci 28.,29.,30. i 31. sadrže opće odredbe koje se odnose na korištenje prava i obveza, dok se u preostalim člancima svako ovlaštenje posebno razrađuje.

Osnovna zamisao takvog uređenja prava i obveza čuvara je u tome što se želi podići nivo kvalitete čuvarske usluge. Samo uz realna ovlaštenja i njihovo točno određenje može se tražiti od čuvara da pruža odgovarajuću zaštitu, odnosno može ga se djelotvorno nadzirati, a čuvare koji prekoračuju svoja ovlaštenja onemogućiti zabranom obavljanja čuvarskih poslova.

Dosadašnja praksa pokazala je da se radilo o kvantitetu, koji posebice kod većih angažmana, kao što su nogometne utakmice sa predznakom «velikog sigurnosnog rizika» gdje organizator mora osigurati javni red i mir, to ne uspijeva niti u manjoj mjeri, shodno čemu se cijeli teret osiguranja uglavnom prebacuje na policiju, što za sobom povlači velike materijalne troškove, koje klubovi nisu u stanju nadoknaditi. Jasnijim i određenijim ovlaštenjima čuvari će biti u mogućnosti preuzimati sve složenije poslove, za koje ih poslodavci angažiraju.

Odredbe članaka 41. i 42. predstavljaju novinu koja će omogućiti aktivan i cjelovit nadzor nad provedbom ovlaštenja čuvara odmah nakon primjene, dok s druge strane čuvaru pružaju pravnu zaštitu ako je svoja ovlaštenja primijenio u skladu sa Zakonom.

Odredbama članaka 43. do 45. uređuje se pitanje tehničke zaštite, s time da članci 43. i 44. uređuju opća pitanja tehničke zaštite, dok se odredbom članka 45. uređuje koje poslove može obavljati čuvar – tehničar u ovisnosti o stupnju stručne spreme koju posjeduje.

Člancima 46. i 47. uređeno je pitanje dojavnog centra. Naime, radi se o novom pojmu koji se unosi u Zakon, a kojim se unutar zakonskih okvira stavlja određena djelatnost koja je zaživjela u praksi. Dojavni centar je prvotno spominjan u Pravilniku o uvjetima i načinu provedbe tehničke zaštite, međutim, obzirom da su u dojavnom centru čuvarske poslove obavljali čuvari koji imaju ovlast za obavljanje poslova tjelesne zaštite, nelogično je da se njihova djelatnost uređuje propisima o tehničkoj zaštiti. Međutim, kako je njihovo djelovanje vezano i uz tehničku zaštitu navedena pitanja cjelovito su regulirana ovim Zakonom.

V. ODORE I ISKAZNICE ČUVARA

Odredbama članaka 48. do 51. uređuju pitanja koja se odnose na čuvarsku odoru i iskaznicu, odnosno propisuje izgled odore, kada čuvari moraju obavljati poslove u odori kao i iznimke od tog uvjeta, obveza isticanja iskaznice na vidnom mjestu i iznimke od tog pravila, kao i izdavanje i oduzimanje iskaznice.

VI. UNUTARNJA ČUVARSKA SLUŽBA

Odredbe članka 52., 53. i 54. ostavljaju pravnim osobama mogućnost ustrojavanja unutarnje čuvarske službe, s tim da te službe ne mogu pružati usluge zaštite trećim osobama.

VII. NADZOR

Odredbom članka 55. daje se ovlast Ministarstvu unutarnjih poslova za obavljanje upravnog i inspekcijskog nadzora nad primjenom Zakona o zaštiti osoba i imovine i na temelju njega donesenih propisa.

Odredba članka 56. stavka 1. daje ovlast za obavljanje inspekcijskog nadzora službenicima za nadzor zaštitarskih djelatnosti Ministarstva unutarnjih poslova odnosno policijskih uprava.

Stavkom 2. istoga članka omogućuje se ministru unutarnjih poslova donošenje propisa kojim će propisati obrazac službene iskaznice i značke službenika za nadzor zaštitarskih djelatnosti kojima će oni dokazivati svoje službeno svojstvo, identitet i ovlasti. Naime, nakon preustroja Ministarstva unutarnjih poslova, službenici za nadzor zaštitarskih djelatnosti su izgubili svojstvo ovlaštene službene osobe odnosno policijskog službenika, a time i iskaznice i značke kojima su dokazivali to svojstvo i ovlasti. Nakon toga službenici za nadzor zaštitarskih djelatnosti ne posjeduju nikakve službene isprave što im znatno otežava vršenje nadzora.

Člankom 57. stavkom 1. pobrojana su ovlaštenja koja službenici za nadzor zaštitarskih djelatnosti mogu primjenjivati prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora.

Ovlaštenja su slična ovlaštenjima koja imaju policijski službenici s time da službenici za nadzor djelatnosti zaštite osoba i imovine svoja ovlaštenja mogu koristiti samo u objektima i na prostoru na kojem vrše nadzor i na kojem se pokaže potreba za primjenom ovlaštenja. Osobe koje obavljaju čuvarske poslove imaju također ovlaštenja koja su propisana odredbama ovoga Zakona, tako da ovlašteni službenici koji nad njima vrše nadzor ne mogu biti bez ovlaštenja.

Stavkom 2. istog članka propisana je dužnost pravnih i fizičkih osoba da omoguće ovlaštenim osobama vršenje nadzora, a kaznenim odredbama propisana je i kazna za osobe koje bi ovlaštenu osobu onemogućavale u obavljanju nadzora.

VIII. UPISNICI

Odredbama članaka 58. i 59. propisana je obveza Ministarstva unutarnjih poslova, policijskih uprava i trgovačkih društava i obrtnika za vođenjem propisanih upisnika radi ustrojavanja evidencija o tvrtkama, osobama i poslovima vezanim uz djelatnost zaštite osoba i imovine.

IX. OVLAST ZA DONOŠENJE PROPISA

Odredbama članaka 60. i 61. ovlašten je ministar unutarnjih poslova da samostalno odnosno uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo donosi propise za provedbu ovoga Zakona. Kako se radi o djelatnosti koja je relativno kratko vrijeme uređena propisima, kroz primjenu sada važećeg Zakona pokazala se potreba za reguliranjem niza odnosa koji nastaju obavljanjem djelatnosti zaštite osoba i imovine, kao i potreba za izmjenom nekih provedbenih propisa koji su do sada doneseni.

Odredbom članka 62. ovlašten je ministar zdravstva da uz suglasnost ministra unutarnjih poslova donese provedbene propise kojima će regulirati kriterije i način utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara.

Također je dana ovlast ministru zdravstva da odredi zdravstvene ustanove koje će biti ovlaštene za utvrđivanje opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara.

Odredbom članka 63. ovlašćuje se ministar unutarnjih poslova na određivanje pravne osobe koja će tiskati zaštitarske iskaznice, kao i cijenu tih iskaznica, određivanje nositelja izobrazbe čuvarskih pasa, imenovanje ispitnog povjerenstva za provođenje ispita za čuvare i cijenu ispita.

Odredbom članka 64. ministar unutarnjih poslova je ovlašten da u provedbenim propisima koje donosi na temelju Zakona o zaštiti osoba i imovine propisuje prekršaje i određuje kazne za te prekršaje.

X. KAZNENE ODREDBE

Kaznene odredbe propisane su prvenstveno za ona protupravna postupanja koja su kroz nadzor djelatnosti zaštite osoba i imovine do sada utvrđivana, a koja se po do sada važećem Zakonu nisu mogla sankcionirati zbog nepostojanja kaznenih odredbi koje bi se odnosile na ta protupravna postupanja.

Odredbama članaka 65. i 66. utvrđene su prekršajne kazne za teže oblike protupravnog postupanja pri obavljanju djelatnosti zaštite osoba i imovine. Također je propisano da će prekršajni sud za te prekršaje, učinjene u

povratu, uz novčanu kaznu izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti zaštite osoba i imovine.

Odredbama članaka 67. i 68. utvrđene su prekršajne kazne za nešto blaže oblike protupravnog postupanja pri obavljanju djelatnosti i poslova zaštite osoba i imovine.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Odredbom članka 69. stavka 1. utvrđeno je da pravne i fizičke osobe koje su stekle odobrenja i ovlasti na temelju do sada važećeg Zakona mogu nastaviti obavljati te djelatnosti i poslove u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Također je utvrđeno od kada će se trgovačkim društvima osnovanim za obavljanje djelatnosti zaštita osoba i imovine u zemljama članicama Europske unije moći izdavati odobrenja za obavljanje djelatnosti zaštite osoba i imovine u Republici Hrvatskoj od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom.

Odredbom članka 70. stavak 1. omogućuje se osobama, koje već duže vrijeme obavljaju poslove tjelesne zaštite i imaju određeno iskustvo, da nastave obavljati navedene poslove iako nisu stekli srednju stručnu spremu, ali isključivo na poslovima čuvara.

Stavkom 2. istog članka omogućuje se obavljanje poslova odgovornim osobama u trgovačkim društvima za zaštitu osoba i imovine koje su ishodile odobrenje Ministarstva do dana stupanja na snagu ovog Zakona, i u slučaju ako nemaju višu stručnu spremu.

Člankom 71. ostavljaju se na snazi propisi doneseni na temelju do sada važećeg Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, radi izbjegavanja pravnih praznina, do donošenja novih propisa

Do donošenja novog zakona koji će na cjelovit način regulirati detektivsku djelatnost, odredbom članka 72. ostavljaju se na snazi odredbe do sada važećeg Zakona koje se odnose na privatne detektive.

Odredbom članka 73. propisan je dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Broj: 511-01-70-68172/15-01.
Zagreb, 02. srpnja 2002. godine

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku
n/p tajnik g. Slaven Hojski

Z A G R E B

Predmet: Nacrt prijedloga Zakona o zaštiti osoba i imovine,
dostavlja se

U prilogu dostavljamo nacrt prijedloga Zakona o zaštiti osoba i imovine koji je raspravljen na koordinacijama Vlade Republike Hrvatske.

S poštovanjem

Prilog:
Nacrt prijedloga Zakona o zaštiti
osoba i imovine